

Jon Magne Aas
3330 SKOTSELV

ARKIV

23.01.96.

Universitets Oldsaksamling
Frderiks gate 2
0164 OSLO.

INST. FOR ARKEOLOGI KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK Universitetet i Oslo	
Saksb.: JHL	Kopi: 25 JAN 1996
Ark.: 0624-189	
Saksnr.: 96594	Dok. nr.: 001

Melding om funn av Bygdeborg

Jeg har funnet rester etter en bygdeborg på Ullandsåsen her i Skotselv. Jeg har meldt fra til Øystein Kock Johansen, som har skrevet Eiker Historie Bind 1. Han ba meg melde funnet til Univesitetets Oldsaksamling. Da vil funnet bli registrert og en arkeolog vil foreta de nødvendige undersøkelser.

Vedlagt følger en beskrivelse av borgen som jeg ga på et møte i Eiker Historielag.

Med hilsen

Jon M Aas.

Jon Magne Aas

Vedlegg.

Bygdeborgen på ullandsåsen.

Jeg har samtalt med Ingvar Austad om bygdeborgen og fått beskrivelse av hvordan de er. For et par år siden kom jeg på tanken at det kunne ha vært en slik bygdeborg på Ull-landsåsen. 30.06.95 var Ingvar Austad, Olaf Lilleaas, sønn min, Atle, barnebarna mine, Margit og Kari og jeg på Ullandsåsen og ble enige om at det måtte ha vært en bygdeborg der.

Borgen ligger i østre ende av Ullandsåsen, ³⁰⁰250 m fra bebyggelsen på Pilterud, som er en del av Skotselv tettsted. Borgen ligger på en åskolle med et platå på toppen. Platået strekker seg i retning nord-sør. Det er 80 m langt. På midten er det ³⁵40 m bredt og smalner av mot begge ender. På østsida av platået er det en ~~xxxxx~~ loddrett skrent som gjør det vanskelig å ta seg opp på platået derfra. På de andre sidene fins det rester etter steingsrder. Der platået er lettest tilgjengelig fra vest, ligger den største steinrøysa som er rester etter en steingard som har ligget mellom 2 skrenter.

På midten av platået er det ei grop med en skrent i den ene sida. Langs skrenten er det bygd opp en steingard. Avstanden mellom skrenten og steingarden er så smal at det kan se ut som et passelig krypinn for en mann. Steingarden er sannsynligvis lagt opp atskillig seinere enn steingardene rundt platået. Det ble foreslått at det hadde vært krypinn for en fredløs. Ei engelsk kvinne som så gropa foreslo at det var fødeavdeling for kvinnene som budde på borgen.

På vestsida av platået og like ved gropa ligger et skjæpp. Det ligger i bunnen av skrånningen ned fra platået. Det er tydelig rest etter borhull i den ene sida av skjerpet. Borhullet har en diameter på 4 cm. I forbindelse med skjerpet er det fjerna en del stein.

Oppå platået er det i nyere tid bygd ei steinhytte. Taket på hytta er av tre. Det har ikke råtna helt ennå.

Det er best utsikt østover fra platået til Drammenselva og gårdene på Østsida, ^{Leverøy og}~~Fjerdingsstad~~ ^{og Østsjell} Dramdal og Helt. I nord er det utsikt til Kopperudåsen, ^{og nordvest dalen,} og mot sør ^{er det utsikt til} ~~jordene på Ulland~~ ^{og Krukkeløkken}. Mot vest er det et dalsøkk. Som skiller platået fra østen av Ullandsåsen. Ullandsåsen er her høyere enn platået. Det er derfor ingen utsikt vestover mot Sløttåsen, Murfjell eller Myreslottet.

Øystein Kock Johansen skriver om bygdeborger i Eiker Historie Bind 1 side 235. Han beklager at det har vært forsket for lite på området. Den tidsbestemmelsen historikerne har regna med er mer basert på tru enn viten. Det er synd det ikke er foretatt en skikkelig arkeologisk undersøkelse av borgene. Da kunne tida de var i bruk fastslås ved carbon 14 undersøkelse. Øystein Kock Johansen mener borgene var ledd i et organisert militærvesen. ^{200-400 etter Kristus} Jeg har funnet et lignende resonnement i Etne-Soga fra ~~Etne~~ i Sunnhordland. Så det ser ut til å være gjengs tru hos historikere. Bygdeborgene på Høgåsen og ved Junger ligger alt for langt inne på skogen til å ha vært ledd i et forsvar av bygda eller som en bevoktning av ei ferdselsåre.

Vi får ei mer logisk forklaring når vi går ut fra at bygdeborgebe har vært bu-plasser for jegerfolk som levde av jakt og fiske og det de kunne finne av mat i naturen. Da må vi tilbake til steinalderen som Ingvar Austad har hevda. Det ville være naturlig at en storfamilie eller en flokk mennesker ville kjenne seg trygge når de slo seg til på en topp der de hadde utsikt til alle kanter og kunne se fiender som ~~na~~ ^{seg} nærme. Der satte de opp sine skinntelt og slo seg til. DE bygde forsvarsverker etterhvert som de fikk tid og behovet melte seg. De levde av jakt, fiske og det de kunne samle og dyrka ikke jorda. Derfor finner vi bygdeborger langt til skogs som på Høgåsen og ved Junger. Da jordbruksbefolkningen ^{innvandra}, ble dette jegerfolket fortrent. De hadde ingen sjangse til å forsvare sin livsform som var jordbruket totalt underlegen. Jordbrukerne kunne brødfø langt fler og kom som en kompakt masse mot dem. Seinere slekter kunne bruke ^{borgene} ~~brøkk~~ som tilfluktsteder og militæranlegg. De som lå nede i bygda.

Bygdeborgene på Slottåsen ved Ristvedt, på Murfjell ved Holte og på Myresløttet må vi regne med har vært kjent til alle tider på grunn av navnet. Det sies at gården Borge har navn etter borgen ved Ristvdt. Det tyder på borgen er eldre enn gården. Bygdeborgene på Ullendsåsen, Høgåsen og ved Junger har vært bortglømt i lange tider. De er blitt kjent igjen i våre dager på grunn av at noen interesserer for bygdeborger.

Jeg håper at historikere får interesse for bygdeborger og foretar en grundig undersøkelse av temaet. Det blir interessant å følge forskingen.

Skotselv, 08.10. 1995

Jm all Oas.

UNIVERSITETET
I OSLO

0624-189
ARKIV

Buskerud fylkeskommune
Kulturetaten
Haugesgt. 89
3020 Drammen

KOPI

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI,
KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK
Oldsaksamlingen med Vikingskipshuset
Frederiks gate 3
0164 Oslo

Besøksadresse
Frederiks gate 2

Deres ref.:
Vår ref.: 96/594 JHL -3

Telefon: 22 85 93 00
Telefaks: 22 85 95 24

Oslo 23. oktober 1996

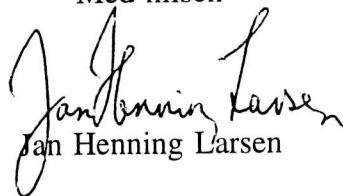
**MELDING OM MULIG BYGDEBORG PÅ ULLELANDSÅSEN,
ULLELAND, 189/1, ØVRE EIKER KOMMUNE, BUSKERUD**

Vedlagt oversendes brev av 23. januar 1996 og 5. august 1996 fra Jon Magne Aas, 3330 Skotselv, med melding om mulig bygdeborg.

Ut fra de opplysningene Aas gir, må det dreie seg om Ullelandsåsen på Ulleland, 189/1, like ved Skotselv, jfr. vedlagte kopi av ØK CF 043-5-2. Vi har ikke opplysning om bygdeborg på denne gården i vårt arkiv.

Vi har tilskrevet Aas om at Buskerud fylkeskommune er rette vedkommende, og vi håper at fylkeskommunen får anledning til å foreta en befarng. Om ønskelig kan Universitetets Oldsaksamling delta på befaringen.

Med hilsen

Jan Henning Larsen

Kopi: Jon Magne Aas

549

550(KVERK)

CF 043-5-2

△	△	Trekantpunkt NGO, andre	[]	Bygning, [ruin, grunnmur]	Taubane	Taubane (skitrek, stolheis)	+	Elveforbygning, tunnel inntak og utløp	R	Fornminne	⋯	Markslagsgrense	⊥	Vassjuk skogsmark
○	○	Polygonpkt., fotogrammetr. best. pkt.	[]	Riksveg	—	Permanent løypestreng	+	Ur, steinrøys	⊕	Steinbrot	A	Lettbrukt dyrka jord og dyrkingsjord	+	Plantemark for skog
○	○	Ikke-koordinert, fastmerke [kompassdrag]	—	Fvikesvea (med bro)	—	Rørgate (påskrift)	+	Grunne	⊕			—	Tvilsom plantemark	

UNIVERSITETET
I OSLO

0624-189
ARKIV

Jon Magne Aas
3330 Skotselv

KOPI

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI,
KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK

Oldsaksamlingen med Vikingskipshuset
Frederiks gate 3
0164 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 96/594 JHL - 4

Oslo 23. oktober 1996

Besøksadresse
Frederiks gate 2

Telefon: 22 85 93 00
Telefaks: 22 85 95 24

**MULIG BYGDEBORG PÅ ULLELANDSÅSEN,
ULLELAND, 189/1, ØVRE EIKER KOMMUNE, BUSKERUD**

Vi viser til Deres brev av 23. januar 1996 og 5. august 1996 og beklager at brevene er blitt liggende ubesvart til nå.

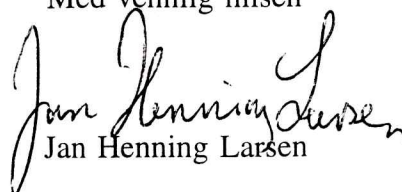
Ut fra de opplysningene De gir, mener vi at det stedet De omtaler, må være Ullelandsåsen på Ulleland, gnr. 189, brnr. 1, nær Skotselv, jfr. vedlagte utsnitt av Økonomisk kartverks blad CF 043-5-2. I våre arkiver finnes det bare opplysninger om funn av steinøks på denne gården.

Den beskrivelsen De gir, tyder på at det kan ligge en bygdeborg på Ullelandsåsen. Det er imidlertid nødvendig å foreta en befarings for å fastslå dette.

Dessverre har Øystein Kock Johansen gitt Dem feil opplysninger når han har bedt Dem om å melde funnet til Universitetets Oldsaksamling. Siden 1990 har det vært tilsatt arkeologer i fylkeskommunene som blant annet skal motta denne typen meldinger. Rette vedkommende i denne saken er derfor Buskerud fylkeskommune, Kulturretaten. Som det fremgår av vedlagte kopi, har vi oversendt Deres brev til Buskerud fylkeskommune. Forhåpentligvis vil fylkeskommunen kunne se på saken når det er kapasitet. Dersom det er ønskelig, kan Universitetets Oldsaksamling delta på befaringsen.

Vi takker for den interessen De har vist og beklager igjen det sene svaret.

Med vennlig hilsen

Jan Henning Larsen

Kopi: Buskerud fylkeskommune